

KRISTENDOMS-, RELIGIONS- OG LIVSSYNSKUNNSKAP

Våren 2006

Emnebeskrivelser
Pensumliste
Eksamensdager

BACHELORGRAD

MASTERGRAD

Institutt for arkeologi og religionsvitenskap

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

7491 Trondheim

Tlf. 73 59 65 80

Fax 73 59 14 64

<http://www.hf.ntnu.no/rel>

e-post: rei@hf.ntnu.no

29.11.2005

Dette heftet inneholder beskrivelser av de enkelte emnene og oversikt over pensumlitteraturen. Informasjon om oppbyggingen av årsstudium, bachelorstudium og masterstudium finnes i ”**Studiehåndbok 2005-2006 - humanistiske studier**”, som fås kjøpt i Gnist Tapir bokhandel på Dragvoll. Studiehåndboka finnes også på internettadressen ”<http://www.hf.ntnu.no/hf/adm/studier/studiehandboka>”.

KRISTENDOMS-, RELIGIONS- OG LIVSSYNSKUNNSKAP

EMNEBESKRIVELSER

BACHELORNIVÅ

KRL1010	Bibelens litteraturhistorie og virkningshistorie The History and Subsequent Influence of Biblical Literature
Undervisning:	Vår: 15.0 SP
Karakter:	Bokstavkarakterer
Obl. aktiviteter:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Kunnskaper og ferdigheter tilsvarende faget Religion og etikk i videregående skole.
Forkunnskapskrav:	Ingen.
Læringsmål:	Studenten skal tilegne seg ferdigheter i å arbeide vitenskapelig med nytestamentlige tekster ved hjelp av bibelordbok, kommentarer og andre hjelpemidler. Innenfor Det nye testamente skal studenten ha kunnskap om: - Det nye testamentes tekst- og kanonhistorie - nytestamentlig tidshistorie, Jesu liv og urkristendommens historie i oversikt - de enkelte nytestamentlige skrifers innhold, egenart og litterære historie - teologiske hovedpunkter i Matteusevangeliet, Galaterbrevet og 1. Korinterbrev, basert på et studium av et utvalg av tekster. Opplysninger om tekstutvalget finnes i pensumlisten. - Johannesevangeliets litterære og teologiske egenart. Innenfor Det gamle testamente skal studenten ha kunnskap om: - Israels politiske og religiøse historie i oversikt. - hovedlinjene i Det gamle testamentes litteraturhistorie med tekst- og kanonhistorie. - sentrale emner i Det gamle testamente på grunnlag av et utvalg av tekster. Opplysninger om tekstutvalget finnes i pensumlisten. Innenfor bibelforskningen og Bibelens virkningshistorie skal studenten ha kunnskap om: - sentrale retninger i bibelforskningen og ulike bibelsyn og tolkningsteorier - noen sider ved bibelens virkningshistorie For øvrig henvises det til seksjonens karakterbeskrivelse, der det finnes

Faglig innhold:	forklaringer på hva kandidaten kan forvente å bli vurdert mot. Karakterbeskrivelsen finnes på instituttets internettside og som egen trykksak.		
Kursmaterieil:	Emnet skal gi en innføring i bibelforskningens hoveddisipliner og arbeidsmetoder. Emnet skal formidle kunnskap og metoder til å forstå bibelens tekster/skrifter på bakgrunn av deres historiske og kulturelle kontekst. Sentralt står studiet av et utvalg av tekster fra Det nye testamente med en tilegnelse av nyere metoder for teksttolkning. Det gamle testamente studeres i oversikt. Emnet tar i tillegg opp forholdet mellom bibelsyn og bibelforskning samt tolkningsteori (hermeneutikk). I tilknytning til dette tar emnet også opp noen sider ved temaet "Bibelens virkningshistorie", særlig Bibelen i kunsten.		
Læringsformer og aktiviteter:	Det utgis hvert semester en oppdatert pensumliste for Kristendoms-, religions- og livssynskunnskap som inneholder opplysninger om all pensumlitteratur og hjelpemidler for hvert emne.		
Vurderingsform:	Undervisningen består i forelesninger og øvingsseminarer. Eksamen består i en hjemmeoppgaven og en 6-timers skriftlig prøve. Hjemmeoppgaven skal være en teksttolkning. I de semestrene det undervises i emnet, tilbys øvingsseminarer der studentene kan få hjelp og veiledning underveis i prosessen som fører frem til en ferdig teksttolkning. Opplysninger om frister gis i begynnelsen av semesteret.		
Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
SKRIFTLIG EKSAMEN	6 timer	2/3	
OPPGAVE		1/3	

**KRL1020 Kristen tro, kirke og kultur
Christian faith, church and culture**

Undervisning:	Vår: 15.0 SP
Karakter:	Bokstavkarakterer
Obl. aktiviteter:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Kunnskaper og ferdigheter tilsvarende faget Religion og etikk i videregående skole.
Forkunnskapskrav:	Ingen.
Læringsmål:	Studentene skal ha fått oppøvd evnen til systematisk tenkning om kristendommens innhold og fått utviklet sin historiske bevissthet om kristendommens opprinnelse og utvikling til i dag. For øvrig henvises det til faglig innhold ovenfor og til seksjonens karakterbeskrivelse, der det finnes forklaringer på hva kandidaten kan forvente å bli vurdert mot. Karakterbeskrivelsen finnes på instituttets internettside og som egen trykksak.
Faglig innhold:	Emnet omfatter systematiske og historiske studier av den kristne tro og dens virkninger. I fokus for systematikken står en gjennomtenkning av forutsetningene for at kristen tro i dagens samfunn skal kunne være grunnlag for menneskers livsforståelse og virkelighetsorientering. I studiet av historien fokuseres det på hvordan kristen tro opp igjennom hundreårene har preget livet og tenkningen til mennesker i skiftende kontekster av livssyn, kulturer og samfunn. I begge tilfelle vil et samfunnsvitenskapelig perspektiv spille en sentral rolle.
Kursmaterieil:	Det utgis hvert semester en oppdatert pensumliste for Kristendoms-, religions- og livssynskunnskap med opplysninger om all pensumlitteratur og hjelpemidler for hvert emne.
Læringsformer og aktiviteter:	Undervisningen består i forelesninger og øvingsseminarer. Eksamen består i to hjemmeoppgaver (à 3000-4000 ord) og en avsluttende 4 timers skriftlig prøve. I de semestrene det undervises i emnet, tilbys øvingsseminarer der studentene kan få

hjelp og veiledning underveis i prosessen som fører frem til ferdige oppgaver. Påmeldingsfristen til øvingsseminarene er 1 uke etter orienteringsmøtet ved semesterstart. Opplysninger om øvrige frister gis i begynnelsen av semesteret.

Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
OPPGAVE		1/3	
OPPGAVE		1/3	
SKRIFTLIG EKSAMEN	4 timer	1/3	

KRL1030 **Innføring i kristendommen** **Introduction to Christianity**

Undervisning: Høst: 7.50 SP

Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: En øvingsoppgave

Anbefalte forkunnskaper:

Kunnskaper og ferdigheter tilsvarende faget Religion og etikk i videregående skole.

Forkunnskapskrav: Ingen.

Læringsmål: Emnet skal gi studenten en grunnleggende innsikt i kristendommens historiske forutsetninger og betydning, dens læreinnhold samt dens posisjon og regionale variasjon i nåtiden. For øvrig henvises det til seksjonens karakterbeskrivelse, der det finnes forklaringer på hva kandidaten kan forvente å bli vurdert mot. Karakterbeskrivelsen finnes på instituttets nettside og som egen trykksak.

Faglig innhold: Emnet omfatter en innføring i kristendommen som verdensreligion med utgangspunkt i studieområder som bibelvitenskap, historie, teologi og etikk i teori og praksis. Det legges vekt på kjennskap til mangfoldet av kristendomtolkninger slik det kommer til uttrykk i de store kirketradisjoner (ortodoks, orientalsk, katolsk, protestantisk), og slik det kommer til uttrykk i regionale variasjoner verden over.

Kursmaterieell: Det utgis hvert semester en oppdatert pensumliste for Kristendoms-, religions- og livssynskunnskap med opplysninger om all pensumlitteratur og hjelpemidler for hvert emne.

Læringsformer og aktiviteter:

Undervisningen består i forelesninger og øvingsseminarer. For å kunne gå opp til eksamen kreves det en obligatorisk øvingsoppgave (2000-2500 ord) som må være godkjent innen en frist som kunngjøres ved begynnelsen av semesteret. Selve eksamen består i en hjemmeoppgave (3000-4000 ord). I de semestrene det undervises i emnet, tilbys øvingsseminarer der studentene kan få hjelp og veiledning underveis i prosessen som fører frem til ferdige oppgaver. Påmeldingsfristen til øvingsseminarene er 1 uke etter orienteringsmøtet ved semesterstart. Opplysninger om øvrige frister gis i begynnelsen av semesteret.

Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
OPPGAVE		1/1	

KRL2010 **Paulus - apostel i et flerkulturelt samfunn** **Paul the Apostle in a Pluralistic Society**

Undervisning: Både høst og vår: 7.50 SP

Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: En øvingsoppgave

Anbefalte forkunnskaper:

Studieferdigheter på et nivå som forventes etter 60 studiepoeng.

- Forkunnskapskrav: Ingen.
- Læringsmål: Studenten skal:
- være fortrolig med hendelser i Paulus' liv som er av betydning for studiet av hans skrifter og ha kunnskaper om hans jødiske og hellenistiske bakgrunn.
 - ha inngående kjennskap til Paulus' skrifter og kunne plassere dem i en historisk ramme.
 - være kjent med de metodiske problem som bruken av kildematerialet stiller oss overfor.
 - kunne arbeide med teologiske tanker i tekstene ved hjelp av bibelordbok, teologiske framstillinger, kommentarer og andre hjelpemidler.
- For øvrig henvises det til seksjonens karakterbeskrivelse, der det finnes forklaringer på hva kandidaten kan forvente å bli vurdert mot. Karakterbeskrivelsen finnes på instituttets internettside og som egen trykksak.
- Faglig innhold: Emnet skal gi en fordypning i Paulus' teologi, men løfter også fram sentrale hendelser i hans liv. Det legges vekt på Paulus' sosiale verden som forståelsesbakgrunn for hans forkynnelse. Ved siden av studiet av Paulus' tekster skal emnet derfor gi en innføring i viktige sider ved det gresk-romerske samfunnet og den jødiske diasporaen for å kunne sette hans forkynnelse inn i en videre ramme.
- Kursmaterieell: Det utgis hvert semester en oppdatert pensumliste for Kristendoms-, religions- og livssynskunnskap med opplysninger om all pensumlitteratur og hjelpemidler for hvert emne.
- Læringsformer og aktiviteter: Undervisningen består i forelesninger og/eller seminar. For å kunne gå opp til eksamen kreves det en obligatorisk øvingsoppgave (2000-2500 ord) som må være godkjent for at studenten skal kunne gå opp til eksamen. Selve eksamen består i en hjemmeoppgave (3000-4000 ord). I de semestrene det undervises i emnet får de studentene som deltar i undervisningen muntlig veiledning til øvingsoppgaven. Opplysninger om innleveringsfrister gis i begynnelsen av semesteret.

Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
OPPGAVE		1/1	

KRL2020

Å tolke Gud i dag Interpreting God Today

Undervisning: Både høst og vår: 7.50 SP

Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: En øvingsoppgave

Anbefalte forkunnskaper:

Kunnskaper tilsvarende KRL1020 Kristen tro, kirke og kultur

Forkunnskapskrav: Ingen.

Læringsmål: Studenten skal tilegne seg oversiktskunnskap i 1900-tallets og 2000-tallets systematiske teologi. Det legges særskilt vekt på kunnskap om teologiens problemformuleringer, teorier og metoder samt om teologiske systemers sosiokulturelle og historiske sammenheng. Ut over dette skal studenten oppnå en muntlig og skriftlig evne til å uttrykke og drøfte systematisk-teologiske problemstillinger. For øvrig henvises det til seksjonens karakterbeskrivelse, der det finnes forklaringer på hva kandidaten kan forvente å bli vurdert mot. Karakterbeskrivelsen finnes på instituttets internettside og som egen trykksak.

Faglig innhold: Hva innebærer den kristne tro i hverdagslivet? Hvordan tolker man Gud her og nå? Emnet skal gi en orientering om 1900- og 2000-tallets teologi i et systematisk-teologisk perspektiv. Det legges spesiell vekt på sekulariseringen og

globaliseringen som kontekst, som utfordrer den kristne livstolkningen til kreative løsninger. Sentrale teologers profiler samt den feministiske og den kontekstuelle teologiens program vil bli gjennomgått.

Kursmaterieell: Det utgis hvert semester en oppdatert pensumliste for Kristendoms-, religions- og livssynskunnskap som inneholder opplysninger om all pensumlitteratur og hjelpemidler for hvert emne. I undervisningen vil det dessuten bli gitt informasjon om anbefalt tillegglitteratur.

Læringsformer og aktiviteter:

Undervisningen består i forelesninger og/eller seminar For å kunne gå opp til eksamen kreves det en obligatorisk øvingsoppgave (2000-2500 ord) som må være godkjent innen en frist som kunngjøres ved begynnelsen av semesteret. Selve eksamen består i en hjemmeoppgave (3000-4000 ord). I de semestrene det undervises i emnet, får de studentene som deltar i undervisningen tilbud om veiledning til øvingsoppgaven. Tilbakemelding skjer ved at oppgavene legges frem i et seminar der både faglærer og studenter kommer med kommentarer. Opplysninger om frister gis i begynnelsen av semesteret.

Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
OPPGAVE		1/1	

KRL2030 Kunst og religion Art and Religion

Undervisning: Høst: 7.50 SP

Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: En øvingsoppgave, med veiledning

Anbefalte forkunnskaper:

Studieferdigheter på et nivå som kan forventes etter 60 studiepoeng.

Forkunnskapskrav: Ingen.

Læringsmål: Emnet skal gi studenten grunnleggende metodisk kunnskap i tolkning av objekter i billedkunstens og arkitekturens verden. Videre skal studenten tilegne seg oversiktskunnskap over moderne teorier om forholdet mellom kunst og religion. Studenten skal utvikle sin evne til å studere bilder og bygninger, særlig med hensyn til deres religiøse livstolkning, og kunne gi uttrykk for dette både muntlig og skriftlig. For øvrig henvises det til seksjonens karakterbeskrivelse, der det finnes forklaringer på hva kandidaten kan forvente å bli vurdert mot. Karakterbeskrivelsen finnes på instituttets internettside og som egen trykksak.

Faglig innhold: Har kunsten oppstått innenfor kulten? Hva er "det åndelige i kunsten"? Handler Gud i bilder? Hvordan kommer gudsbilder visuelt til uttrykk? I motsetning til naturvitenskapen har den moderne billedkunsten og arkitekturen aldri vendt seg bort fra de religiøse livsspørsmål, men snarere tvert imot inkorporert dem på en kreativ måte. Emnet tilbyr en orientering om 1900-tallets samtidskunst med særlig vekt på spørsmål om religion, tro og åndelighet. Kompetansen som studentene tilegner seg i dette emnet kan anvendes i mange sosiale sammenhenger, som i kunstens, skolens, trossamfunnets, museets eller mediens områder.

Kursmaterieell: Det utgis hvert semester en oppdatert pensumliste for Kristendoms-, religions- og livssynskunnskap med opplysninger om all pensumlitteratur og hjelpemidler for hvert emne.

Læringsformer og aktiviteter:

Undervisningen består i forelesninger og/eller seminar med 1-2 ekskursjoner. Utvalgte verker studeres i detalj, bl.a. under en ekskursjon. I tillegg vil religionsvitenskapelige og teologiske teorier om sammenhengen mellom religion og kunst bli tatt opp. En viktig del er øvelser der studentene skal lære seg metoder

for å tolke kunst og arkitektur, slik at de er i stand til å identifisere religiøse uttrykk i bilder og bygninger. For å kunne gå opp til eksamen kreves det en obligatorisk øvingsoppgave (2000-2500 ord) som må være godkjent. Selve eksamen består i en hjemmeoppgave (3000-4000 ord). I de semestrene det undervises i emnet, vil de studentene som deltar i undervisningen få tilbud om veiledning til øvingsoppgaven. Opplysninger om frister gis i begynnelsen av semesteret.

Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
OPPGAVE		1/1	

ANDRE EMNER

KRL1110

Bibelens litteraturhistorie **The History of Biblical Literature**

Undervisning: Vår: 7.50 SP

Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: Ingen

Anbefalte forkunnskaper:

Se forkunnskapskrav.

Forkunnskapskrav: Emnet kan bare tas som del av påbyggingskomponenten på 30 studiepoeng og forutsetter 30 studiepoeng i faget fra allmennlærerutdanningen.

Læringsmål: Studenten skal tilegne seg ferdigheter i å arbeide vitenskapelig med nytestamentlige tekster ved hjelp av bibelordbok, kommentarer og andre hjelpemidler. Innenfor Det nye testamente skal studenten ha kunnskap om: teologiske hovedpunkter i Matteusevangeliet, Galaterbrevet og 1. Korinterbrev, basert på et studium av et utvalg av tekster. Opplysninger om tekstutvalget finnes i pensumlisten. Innenfor Det gamle testamente skal studenten ha kunnskap om Israels politiske og religiøse historie i oversikt, hovedlinjene i Det gamle testamentes litteraturhistorie med tekst- og kanonhistorie. sentrale emner i Det gamle testamente på grunnlag av et utvalg av tekster. Opplysninger om tekstutvalget finnes i pensumlisten. For øvrig henvises det til seksjonens karakterbeskrivelse, der det finnes forklaringer på hva kandidaten kan forvente å bli vurdert mot. Karakterbeskrivelsen finnes på instituttets internettside og som egen trykksak.

Faglig innhold: Emnet formidler kunnskap og metoder til å forstå Bibelens tekster/skrifter på bakgrunn av deres historiske og kulturelle kontekst. Sentralt står studiet av et utvalg av tekster fra Det nye testamente med en tilegnelse av nyere metoder for teksttolkning. Det gamle testamente studeres i oversikt.

Kursmaterieill: Det utgis hvert semester en oppdatert pensumliste for Kristendoms-, religions- og livssynskunnskap med opplysninger om all pensumlitteratur og hjelpemidler for hvert emne.

Læringsformer og aktiviteter:

Undervisningen består i forelesninger og øvingsseminarer. Eksamen består i en hjemmeoppgave og en 2-timers skriftlig eksamen. Hjemmeoppgaven skal være en teksttolkning. I de semestrene det undervises i emnet, tilbys øvingsseminarer der studentene kan få hjelp og veiledning underveis i prosessen som fører frem til en ferdig teksttolkning. Opplysninger om frister gis i begynnelsen av semesteret.

Vurderingsform:			
Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
SKRIFTLIG EKSAMEN	2 timer	1/2	
OPPGAVE		1/2	

KRISTENDOMS-, RELIGIONS- OG LIVSSYNSKUNNSKAP

EMNEBESKRIVELSER

MASTERNIVÅ

KRL3010	Vitenskapsteori og teoriarbeid Theoretical Approaches and Philosophy of Science in the Study of Religion		
Undervisning:	Både høst og vår: 7.50 SP		
Karakter:	Bokstavkarakterer		
Obl. aktiviteter:	Ingen		
Anbefalte forkunnskaper:	Bachelor med fordypning i kristendoms-, religions- og livssynskunnskap eller tilsvarende. Studentene oppfordres til å følge RVI2140 "Religion, individ og samfunn - en innføring i religions sosiologi" for å få nok bakgrunn i det religions sosiologiske perspektivet som inngår i KRL3010.		
Forkunnskapskrav:	Ingen.		
Læringsmål:	Emnet har som mål å utruste studenten med den forståelse for teoriarbeid som konkrete forskningsprosjekt i teologi og religionsvitenskap krever, og å gi spesifikk kunnskap om ulike aktuelle oppfatninger av et slikt arbeid. For øvrig henvises det til seksjonens karakterbeskrivelse, der det finnes forklaringer på hva kandidaten kan forvente å bli vurdert mot. Karakterbeskrivelsen finnes på instituttets internettside og som egen trykksak.		
Faglig innhold:	Emnet er en forberedelse til masteroppgaven. Studenten skal orientere seg faglig ut fra spørsmålet: Hva trengs for å gjennomføre et forskningsprosjekt? I rammen av vitenskapsteorien skal studenten reflektere over spørsmålet: Hva er et vitenskapelig prosjekt? Teoriarbeid sikter på bevisstgjøring av valget og anlegget av det perspektivet som brukes i spesifikke prosjekt. Hvordan ser feltet ut?		
Kursmaterieill:	Det utgis hvert semester en oppdatert pensumliste for Kristendoms-, religions- og livssynskunnskap med opplysninger om all pensumlitteratur og hjelpemidler for hvert emne.		
Læringsformer og aktiviteter:	Undervisningen består i forelesninger og seminar med vekt på seminar. Eksamen består i en hjemmeoppgave (3000-4000 ord). I de semestrene det undervises i emnet, vil de studentene som deltar i undervisningen få tilbud om veiledning til hjemmeoppgaven. Opplysninger om fristen gis i begynnelsen av semesteret.		
Vurderingsform:			
Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
OPPGAVE		1/1	

KRL3020	Material og metode		
	Material and Method		
Undervisning:	Både høst og vår: 7.50 SP		
Karakter:	Bokstavkarakterer		
Obl. aktiviteter:	En prosjektbeskrivelse		
Anbefalte forkunnskaper:	Bachelor med fordypning i kristendoms-, religions- og livssynskunnskap eller tilsvarende.		
Forkunnskapskrav:	Ingen.		
Læringsmål:	Emnet har som mål å utruste studenten med den forståelse for metode og materiale som konkrete forskningsprosjekt i teologi og religionsvitenskap krever, og gi kunnskap om ulike metoder og typer av materiale som kan komme på tale. For øvrig henvises det til seksjonens karakterbeskrivelse, der det finnes forklaringer på hva kandidaten kan forvente å bli vurdert mot. Karakterbeskrivelsen finnes på instituttets internettside og som egen trykksak.		
Faglig innhold:	Emnet er en forberedelse til masteroppgaven. Studenten skal orientere seg faglig ut fra spørsmålet: Hva trengs for å gjennomføre et forskningsprosjekt? Emnet skal gi bevissthet om forskjellige materialtyper som kan innhentes og hvordan de sakssvarende kan analyseres. I tillegg skal emnet gi en oversikt over aktuelle forskningsmetoder og konsekvensene av valg av fremgangsmåte.		
Kursmaterieill:	Det utgis hvert semester en oppdatert pensumliste for Kristendoms-, religions- og livssynskunnskap med opplysninger om all pensumlitteratur og hjelpemidler for hvert emne.		
Læringsformer og aktiviteter:	Undervisningen består i forelesninger og seminar med vekt på seminar. For å kunne gå opp til eksamen kreves det en prosjektbeskrivelse for masteroppgaven som må være godkjent av veileder. Selve eksamen består i en hjemmeoppgave (3000-4000 ord). I de semestrene det undervises i emnet, vil studentene få tilbud om veiledning til hjemmeoppgaven. Opplysninger om frister gis i begynnelsen av semesteret.		
Vurderingsform:			
Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
OPPGAVE		1/1	

KRL3030	Det nye testamente og dets omverden		
	The New Testament in Historical and Cultural Context		
Undervisning:	Vår: 15.0 SP		
Karakter:	Bokstavkarakterer		
Obl. aktiviteter:	En øvingsoppgave		
Anbefalte forkunnskaper:	Fullført bachelorgrad med fordypning i kristendoms-, religions- og livssynskunnskap.		
Forkunnskapskrav:	Minst 20 studiepoeng i gresk, eller tilsvarende. (Ved NTNU: GRE1101 Innføringskurs i gresk, 15 sp, pluss GRE1105 Tekstkurs IV i gresk, 7,5 sp). Eksamen i gresk og KRL3030 kan avlegges i samme semester. Bestått eksamen i KRL3030 forutsetter at eksamen i gresk er bestått.		
Læringsmål:	Studenten skal ha kjennskap til: innholdet i utvalgte gammeltestamentlige tekster og tekster fra Bibelens omverden i oversettelse. Opplysninger om tekstutvalget finnes i pensumlisten. den tidshistoriske bakgrunn for Det nye testamente, med vekt på jødedommens politiske og religiøse liv i ettereksilsk tid. det nye testamentes idéinnhold (bibelteologi). Det nye testamentes litteraturhistorie, med inngående kjennskap til de tekster det er gjort tekstutvalg fra. et utvalg av		

nytestamentlige tekster på gresk. Opplysninger om tekstutvalget finnes i pensumlisten. Studenten skal kunne arbeide eksegetisk med disse tekstene. I dette arbeide skal studenten være i stand til å bruke vitenskapelige kommentarer, ordbøker, konkordanser og andre vitenskapelige hjelpemidler på en adekvat måte. For øvrig henvises det til seksjonens karakterbeskrivelse, der det finnes forklaringer på hva kandidaten kan forvente å bli vurdert mot. Karakterbeskrivelsen finns på instituttets internettside og som egen trykksak.

Faglig innhold: Emnet henter stoff fra nytestamentlig bibelvitenskap. I tilknytning til studiet av nytestamentlige tekster på gresk leses en del gammeltestamentlige tekster og tekster fra Bibelens omverden i oversettelse. Som forståelsesbakgrunn for tekststudiet legges det vekt på kjennskap til tekstenes historiske samtid og bakgrunn.

Kursmaterieill: Det utgis hvert semester en oppdatert pensumliste for Kristendoms-, religions- og livssynskunnskap som inneholder opplysninger om all pensumlitteratur og hjelpemidler for hvert emne.

Læringsformer og aktiviteter:

Undervisningen består i forelesninger og/eller seminar. For å kunne gå opp til eksamen kreves det en obligatorisk øvingsoppgave (2000-2500 ord) som må være godkjent innen en frist som kunngjøres ved begynnelsen av semesteret. Selve eksamen består i en hjemmeoppgave (3000-4000 ord). I forbindelse med hjemmeoppgaven blir det arrangert en muntlig prøve som vil kunne justere karakteren. I de semestrene det undervises i emnet, vil studentene også få tilbud om veiledning til både øvingsoppgaven og hjemmeoppgaven. Opplysninger om frister gis i begynnelsen av semesteret.

Vurderingsform:

Vurderingsdel	Tid	Tell.andel	Innleveringsfrist
OPPGAVE		1/1	

KRL3040

Teologi, etikk og religionsfilosofi Christian Theology, Ethics and Philosophy of Religion

Undervisning: Høst: 15.0 SP

Karakter: Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter: En øvingsoppgave

Anbefalte forkunnskaper:

Bachelorgrad med fordypning i kristendoms-, religions- og livssynskunnskap eller tilsvarende

Forkunnskapskrav: Ingen.

Læringsmål: Målet er at studenten skal

- få historisk kunnskap om klassiske teologiske og religionsfilosofiske problemer i kristendommens historie,
- få fordypet kunnskap om aktuelle teorier og metoder i teologien,
- få fordypet kunnskap i etikkens og moralfilosofiens begreper, teorier og metoder,
- oppøve evnen til selvstendig, kritisk og konstruktivt å formulere og argumentere i forhold til sentrale teologiske, etiske og religionsfilosofiske problemer.

For øvrig henvises det til seksjonens karakterbeskrivelse, der det finnes forklaringer på hva kandidaten kan forvente å bli vurdert mot. Karakterbeskrivelsen finnes på instituttets internettside og som egen trykksak.

Faglig innhold: Studiet tilbyr en fordypning i de tre sammenhengende emneområdene systematisk teologi, etikk og religionsfilosofi.

Kursmaterieill: Det utgis hvert semester en oppdatert pensumliste for Kristendoms-, religions- og livssynskunnskap som inneholder opplysninger om all pensumlitteratur og hjelpemidler for hvert emne. I undervisningen vil det dessuten bli gitt informasjon

om anbefalt tilleggslitteratur.

Læringsformer og aktiviteter:

Undervisningen vil bestå i forelesningsserier, samt skrive- og diskusjonsøvelser. For å kunne gå opp til eksamen kreves det en obligatorisk øvingsoppgave (å 2000-2500 ord) som må være godkjent innen en frist som kunngjøres ved begynnelsen av semesteret. Selve eksamen består i en hjemmeoppgave (3000-4000 ord). I de semestrene det undervises i emnet, vil studentene få tilbud om veiledning til både øvingsoppgaven og hjemmeoppgaven. Tilbakemeldingen skjer ved at oppgavene legges frem i et seminar der både faglærer og studenter kommer med kommentarer. Opplysninger om frister gis i begynnelsen av semesteret.

Vurderingsform:

Vurderingsdel

OPPGAVE

Tid

Tell.andel

1/1

Innleveringsfrist

KRL3110

Selvvalgt pensum

Student-Selected Curriculum

Undervisning:

Både høst og vår: 7.50 SP

Karakter:

Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter:

Ingen

Anbefalte forkunnskaper:

Bachelorgrad med fordypning i kristendoms-, religions- og livssynskunnskap eller tilsvarende, samt KRL3010, KRL3020, KRL3030, KRL3040.

Forkunnskapskrav:

Ingen.

Læringsmål:

Kunnskapsmål: Kurset gir en fordypning innen det felt masteroppgaven skal omhandle. For ferdighetsmål henvises det til seksjonens karakterbeskrivelse, der det finnes forklaringer på hva kandidaten kan forvente å bli vurdert mot.

Karakterbeskrivelsen finnes på instituttets nettside og som egen trykksak.

Faglig innhold:

Emnet skal gi en videre fordypning innenfor det felt masteroppgaven skal omhandle. Det er valgfritt, og foregår som selvstudium.

Kursmaterieell:

Studenten velger på bakgrunn av prosjektbeskrivelsen i samråd med den oppnevnte veileder et pensum på ca. 750 sider som gir en videre fordypning innenfor det felt masteroppgaven skal omhandle.

Læringsformer og aktiviteter:

Undervisningen består i veiledning. Studenten skriver en hjemmeoppgave på bakgrunn av pensumlitteraturen. Problemstillingene er selvvalgte, men må godkjennes av veileder.

Vurderingsform:

Vurderingsdel

OPPGAVE

Tid

Tell.andel

1/1

Innleveringsfrist

KRL3900

Masteroppgave

Master Thesis

Undervisning:

1. sem. høst, 2. sem. vår: 60.0 SP

Karakter:

Bokstavkarakterer

Obl. aktiviteter:

En øvingsoppgave

Forkunnskapskrav:

Forutsetter opptak til masterprogrammet i KRL, samt bestått eksamen i emnene KRL3010, KRL3020, KRL3030, KRL3040.

Læringsmål:

Masteroppgaven bør være ca. 80-100 sider og tilsvarer 60 studiepoeng. Arbeidet kan være i form av ett lengre arbeid eller flere kortere artikler forutsatt at disse siste former en helhet. I det siste tilfelle skal artikkelsamlingen forsynes med et forord som klargjør sammenhengen mellom de ulike arbeidene på en tilfredsstillende

måte. Man kan ved velbegrunnet søknad få innvilget anledning til å arbeide med felles prosjekt i team på inntil tre personer. Ved slike tilfeller skal krav til kvalitet og omfang heves. Sluttrapporten skal inneholde en presis beskrivelse av fordeling av arbeidsbyrden. For øvrig henvises det til seksjonens karakterbeskrivelse, der det finnes forklaringer på hva kandidaten kan forvente å bli vurdert mot.

Faglig innhold:

Karakterbeskrivelsen finns på instituttets internettside og som egen trykksak. Masteroppgaven skal være et selvstendig vitenskapelig arbeid av moderat omfang. Tema velges i samarbeid med veileder. Arbeidet med masteroppgaven krever selvstendighet, en velutviklet kritisk sans, og er en første svenneprøve i metodisk, vitenskapelig skolering. Kun i unntakstilfelle vil man godkjenne valg av oppgave som faller utenfor en av faglærernes primære områder.

Læringsformer og aktiviteter:

I løpet av de første 10 ukene skal det leveres et skriftlig arbeid på 6-8000 ord. Temaet skal være knyttet til masteroppgaven i form av f.eks. forskningsoversikt og problemformulering, beskrivelse av materialinnsamling og analyseverktøy. Arbeidet må være godkjent av veilederen før masteroppgaven kan leveres til vurdering. Arbeidet med masteroppgaven vil bli knyttet til kontinuerlige masterseminar. I disse masterseminarene legges deler av oppgaven frem og diskuteres sammen med de andre masterstudentene, veileder og gjerne flere lærere til stede. En muntlig presentasjon og diskusjon av masteroppgaven skal finne sted etter at den skriftlige presentasjonen er fullført. Vurdering av masteroppgaven baserer seg på den skriftlige presentasjonen, den muntlige presentasjonen vil være justerende.

Vurderingsform:
Vurderingsdel
AVHANDLING

Tid

Tell.andel
1/1

Innleveringsfrist

KRISTENDOMS-, RELIGIONS- OG LIVSSYNSKUNNSKAP

PENSUMLISTE VÅREN 2006

All studielitteratur selges i Gnist Tapir bokhandel på Dragvoll.

To bokserier utgis ved Institutt for arkeologi og religionsvitenskap:

Relieff-serien – gis ut på Tapir Akademisk Forlag, og fås kjøpt i Gnist Tapir bokhandel.

UniTRel studieserie – fås også kjøpt i Gnist Tapir bokhandel.

Det finnes egne pensumlister for fagdidaktikk utarbeidet av Program for lærerutdanning (PLU).

NB!

Hele boka er pensum dersom ikke et utvalg sider er angitt.

Eventuelle forandringer av pensum vil bli opplyst ved begynnelsen av semesteret!

HÅNDBØKER OG OPPSLAGSVERK

Alle studenter bør ha en kortfattet oppslagsbok til bibelstudiet og en oppslagsbok til religionsvitenskap og teologi generelt. Følgende bøker anbefales:

- Müller, L. & Müller, M. 1992. *Politikens Bibelleksikon*. København: Politiken Forlag.
- Pedersen, E. Thestrup. 1966. *Bibelhåndbok: Bibelske hovedord og begreper*. Oslo: Land og kirke. Dansk utgave: 5 rev. udg. 1982. København: Unitas.

Dessuten bør alle ha et bibelatlas, f. eks:

- *Oxford Bible Atlas*. 1984. London

Forøvrig finnes av nyttige oppslagsverk:

- Eliade, M. (red). 1987. *The Encyclopedia of Religion* 1-16. New York/London: Macmillan
- *Encyclopaedica Judaica* 1-16. 1971-72. Jerusalem.
- *Gads Danske Bibelleksikon*. 1965-66. København.
- Jedin, H (o.a.). 1970. *Atlas zur Kirchengeschichte*. Freiburg.
- Kittel, G. (red). 1957-73. *Theologisches Wörterbuch zum NT* I-IX. Stuttgart.
- *Norsk Misjonsleksikon* I-III. 1965-67. Stavanger: Nomi.
- Reicke, Bo. og Rost, Leonhard. (red). 1962-66. *Biblich-historisches Handwörterbuch* I-III. Göttingen.
- *The Interpreter's Dictionary of the Bible*. 1962. New York. I tillegg: *Supplementary Volume*. 1979.
- *Theologische Realenzyklopädie (TRE)*. 1977. Berlin.

HJELPEMIDLER TIL SKRIFTLIG EKSAMEN

Til skriftlig eksamen i KRL1010, 1020 og 1110 er følgende hjelpemidler tillatt:

- *Bibelen*. Norsk oversettelse på bokmål eller nynorsk.
- *Bibelord. Ord, navn og begreper i Den hellige skrift*. Asbjørn Kvalbein. 1992. Oslo: Norsk Bibel A/S.
- *Evangelie-synopse*. Etter teksten i Det norske bibelselskaps oversettelse av 1978/85. Med viktige utenombibelske paralleller. Gunnar Johnstad, Ernst Baasland, Hans Kvalbein og Oddvar Johan Jensen. 1998. Oslo: Det Norske Bibelselskap.

- *Bibelord*. Bibel-ordbok inneholdende omkring 70 000 alfabetisk ordnede henvisninger til den hellige skrift (de kanoniske bøker), utarbeidet av K.G. (Kristian Grimstvedt) på eget forlag 1891. 22. opplag 1975, Oslo: Arne Gimnes.
- Haraldsø, B. 1983. *Årstallsliste til kirkehistorien*. Oslo: Luther Forlag.
- Lehmann, E. 1988 (Utv. utg.). *Ordbok for Det nye testamente* (nynorsk). Norsk bokreidingslag. Opprinnelig utg.: Oslo : Lutherstiftelsen, 1955
- *Navn i Bibelen*. 1989 (2. oppl.). Oslo: Det Norske Bibelselskap.
- *Ord i Bibelen*. 1990 (2. utg.). Forlaget har mistet datafilene med rettelser. Derfor ble 1. utg. trykt opp igjen i 1999. Oslo: Det Norske Bibelselskap.

KRL1010 BIBELENS LITTERATURHISTORIE OG VIRKNINGSHISTORIE

Studiepoeng 15

A. DET GAMLE TESTAMENTE

Litteratur til innledningsvitenskapelige spørsmål og innholdet i de gammeltestamentlige tekstene.

- Albrektson, B. & Ringgren, H. 1992. *En bok om Gamla Testamentet*, 5. omarb. oppl. Malmö: Gleerup. **Pensum** s. 85-103. [Kan kjøpes på instituttkontoret.]
- Tobiassen, T. 2004. *Les og fortell! Om Bibelens eldste bøker*. Oslo: Gyldendal Akademisk.

Gammeltestamentlige tekster

- 1. Mos 1–17
- 2. Mos 12–14; 19-20
- 3. Mos 16
- Josva 1; 3; 6
- Dom 1; 2
- 1. Sam 8–10; 16; 31
- 2. Sam 2; 5; 6; 7
- 1. Kong 1; 6; 8; 12
- 2. Kong 17; 22-23; 24-25
- Esra 1; 3; 6
- Jes 1; 6; 7; 11; 40; 52,13-53,12
- Jer 31
- Esek 36
- Amos 5
- Haggai 1; 2
- Dan 12
- Sal Ordsp 8
- Fork 12
- Sal 1; 2; 8; 23; 24; 51; 79; 103; 110

B. DET NYE TESTAMENTE

Innledningsspørsmål og tidshistorisk bakgrunn for Det nye testamente.

- Hognestad, O. 2002. *Evangelium og urkirkelig tradisjon*, revidert utgave. Trondheim: Religionsvitenskapelig institutt, NTNU (UniTRel17).
- Noack, B. 1973. *Det nye Testamente og de første kristne årtier*. København: Gad.

Nytestamentlige tekster

Matteusevangeliet: Kap. 1; 3-9; 13; 16-17; 21; 24; 26-28; resten i oversikt.
Johannesevangeliet
Galaterbrevet
Korinterbrev: kap. 1-2; kap. 12-13; kap. 15; resten i oversikt.

Metode for teksttolkning

I forbindelse med undervisning om teksttolkning vil det bli delt ut undervisningsmateriale til metode for teksttolkning.

Litteratur til de nytestamentlige tekstene

- Dunn, James D. G. 1993. *The Theology of Paul's Letter to the Galatians*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hognestad, O. 2002. *Evangelium og urkirkelig tradisjon*. Trondheim: Religionsvitenskapelig institutt, NTNU (UniTRel17).
- Kompendium til KRL 1010 og KRL 1110. 2005. Dunn, James D.G. 1999. *1 Corinthians*. Sheffield: Sheffield Academic Press (102 s.). Trondheim: Kompendieforlaget.
- Kvalbein, H. 1998. *Fortolkning til Matteusevangeliet*. Oslo: Luther Forlag (Bibelverket).
- Noack, B. 1973. *Det nye Testamente og de første kristne årtier*. København: Gads forlag.
Pensum: s. 124-133

I forbindelse med undervisning om teksttolkning vil det bli delt ut en liste over egnet kommentarlitteratur til de enkelte nytestamentlige tekstene.

C. BIBELSYN, BIBELFORSKNING, HERMENEUTIKK OG BIBELENS

VIRKNINGSHISTORIE

- Borgen, P. "Bibel – kultur – identitet". 1985. S. 79-113 i O. Winsnes (red.) *Religionskunnskap og allmenndannelse*. Trondheim: Tapir Akademisk Forlag (Relieff 14).
- Eggen, R. B. & Hognestad, O. (red.). 2000. *Kristusbilder: Kristustolkninger i litteratur, kirkekunst, musikk og film*. Trondheim: Tapir Akademisk Forlag (Relieff 32).
- Hognestad, O. 2000. *Bibelsyn, bibeltolkning, bibelforskning*. Trondheim: Tapir Akademisk Forlag (Relieff 43).

D: HJELPEMIDLER TIL ARBEID MED BIBELTEKSTER

Se "Håndbøker og oppslagsverk" øverst i pensumlista.

KRL1020 KRISTEN TRO, KIRKE OG KULTUR

Studiepoeng 15

- Aarflot, A. 1978. *Norsk kirke i tusen år*. Oslo.
- Berger, P. L. 1993. *Religion, samfunn og virkelighet*. Oslo: Vidarforlaget.
- Brunvoll, A. 1976 eller senere. *Den norske kirkes bekjennelsesskrifter*. Oslo.
- Bøckmann, P. W. (red.). 1993. *Naturvitenskap og kristendom*. Trondheim: Tapir forlag (Relieff 33).
- Gregersen, Niels Henrik (red.). 1993 eller senere. *Fragmenter af et spejl - Bidrag til dogmatikken*. Fredriksberg, Danmark: Anis Forlag.
- Haraldsø, B. 1997. *Kirke og misjon i 2000 år*. Oslo: Lunde.
- Karlsaune, G.E.G. 2005. "Kultur - religion – identitet" i Erik Karlsaune. *I møte med religion... - Religionssosiologiske essay*. Trondheim: Tapir forlag.
- Kompendium KRL 1020 Kristen tro, kirke og kultur: P. Øverland (red.). 2002. *Aktstykker fra kirkens historie*. Kompendieforlaget.

- Kompendium KRL 1020 Kristen tro, kirke og kultur: P. Øverland (red.). 2002. *Aktstykker fra kristendommens historie i Norge*. Kompendieforlaget.
- Skarsaune, O. 1988. *Inkarnasjonen – myte eller faktum?* Oslo: Lunde.

Anbefalt tilleggslitteratur:

- Chadwick, O. 1997. *Historien om den kristne sivilisasjon*. Oslo: Aschehoug.
- Ford, D. F. (red.). 1972. *The Modern Theologians*. Oxford: Blackwell.

KRL1030 INNFØRING I KRISTENDOMMEN

Studiepoeng 7,5

- Cristoffersen, S. Aa. 1994. *Handling og dømmekraft. Etikk i lys av kristen kulturar*. s. 9–154. Oslo: Tano.
- McGrath, A. E. 1997. *An Introduction to Christianity*. Oxford, Cambridge, Mass.: Blackwell Publishers. **Pensum:** s 1–397
- Nylund, B. 1971, opptrykk 1999. *Teologi genom seklerna*. Uppsala: Tvåvåga Förlags AB.
- Rian, D. 2005 ”Kristendommen i Norge” i K.A. Jacobsen (red.). *Verdensreligioner i Norge*, s. 221, 239–273. Oslo: Universitetsforlaget.
- Sjødal, H. K. (red.). 2000. *Det kristne Norge. Innføring i konfesjonskunnskap*. Kristiansand: Høyskoleforlaget. **Pensum:** s. 9–134, 255–321.

KRL1110 BIBELENS LITTERATURHISTORIE

Studiepoeng 7,5

NB! Emnet kan bare tas som del av påbyggingskomponenten på 30 studiepoeng og forutsetter 30 studiepoeng i faget fra allmennlærerutdanningen.

A. DET GAMLE TESTAMENTE

Litteratur til innledningsvitenskapelige spørsmål og innholdet i de gammeltestamentlige tekstene.

- Albrektson, B. & Ringgren, H. 1992. *En bok om Gamla Testamentet*, 5. omarb. oppl. Malmö: Gleerup. **Pensum:** s. 85-103. [Kan kjøpes på instituttkontoret.]
- Tobiassen, T. 2004. *Les og fortell! Om Bibelens eldste bøker*. Oslo: Gyldendal Akademisk.

Gammeltestamentlige tekster

1. Mos 1–17
2. Mos 12–14; 19-20
3. Mos 16
- Josva 1; 3; 6
- Dom 1; 2
1. Sam 8–10; 16; 31
2. Sam 2; 5; 6; 7
1. Kong 1; 6; 8; 12
2. Kong 17; 22-23; 24-25
- Esra 1; 3; 6
- Jes 1; 6; 7; 11; 40; 52,13-53,12
- Jer 31
- Esek 36
- Amos 5

Haggai 1; 2
Dan 12
Sal Ordsp 8
Fork 12
Sal 1; 2; 8; 23; 24; 51; 79; 103; 110

B. DET NYE TESTAMENTE

Nytestamentlige tekster

Matteusevangeliet: Kap. 1; 3-9; 13; 16-17; 21;. 24;. 26-28; resten i oversikt
Galaterbrevet
1. Korinterbrev: kap. 1-2; kap. 12-13; kap. 15; resten i oversikt.

Metode for teksttolkning

I forbindelse med undervisning om teksttolkning vil det bli delt ut undervisningsmaterial til metode for teksttolkning.

Litteratur til de nytestamentlige tekstene

- Kvalbein, H. 1998. *Fortolkning til Matteusevangeliet*. Oslo: Luther Forlag (Bibelverket).
- Noack, B. 1973. *Det nye Testamente og de første kristne årtier*. København: Gads forlag.
Pensum: s. 124-133
- Hognestad, O. 2002. *Evangelium og urkirkelig tradisjon*. Trondheim: Religionsvitenskapelig institutt, NTNU (UniTRel17).
- Dunn, James D.G. 1993. *The Theology of Paul's Letter to the Galatians*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Kompendium til KRL 1010 og KRL 1110 2005: Dunn, James D.G. 1999. *1 Corinthians*. Sheffield: Sheffield Academic Press (102 s.). Trondheim: Kompendieforlaget.

I forbindelse med undervisning om teksttolkning vil det bli delt ut en liste over egnet kommentarlitteratur til de enkelte nytestamentlige tekstene.

C. HJELPEMIDLER TIL ARBEID MED BIBELTEKSTER

Se ”Håndbøker og oppslagsverk” øverst i pensumlista.

RVI1110 ALLMENN RELIGIONSKUNNSKAP

Studiepoeng 7,5

- Holm, J. & Bowker, J. (eds.). 1998. *Making Moral Decisions*. London: Pinter Publisher. **Pensum:** s. 17-150
- Reynolds, V. & Tanner, R. 1995. *The Social Ecology of Religion*. Oxford: Oxford University Press. **Pensum:** kap. 1-11.
- Rothstein, M. (red.). 2000. *Politikens håndbog i verdens religioner*. København: Politikens Forlag.

KRL2010 PAULUS – APOSTEL I ET FLERKULTURELT SAMFUNN

Studiepoeng 7,5

- Bornkamm, G. 1995. *Paul*. Minneapolis: Fortress Press. Norsk utg.: Bornkamm, G. 1997. *Paulus*. Oslo: Land og kirke/Gyldendal Norsk forlag.
- Meeks, W. E. 1983. *The First Urban Christians. The Social World of the Apostle Paul*. New Haven/London: Yale University Press.
- Sandnes, K.O. 1998. *I tidens fylde. En innføring i Paulus' teologi*. Oslo: Luther Forlag.
- Studentene skal lese alle Paulustekster i oversettelse.

KRL2020 Å TOLKE GUD I DAG

Studiepoeng 7,5

- Bergmann, S. 1997. *Gud i funktion: en orientering i den kontekstuelle teologin*. Stockholm. (Alt. i engelsk översättning. 2003. *God in Context: A Survey in Contextual Theology*, Aldershot: Ashgate.
- Johnson, Elisabeth. 1996. *She Who Is: The Mystery of God in Feminist Theological Discourse*. N.Y.
- Lønning, Per. 1990. *Kristen tro*. Oslo 2. oppl.
- Persson, Per Erik. 1971 eller senere utgave. *Att tolka Gud i dag*. Lund 1971.

Rekommenderad läsning:

- Boff, Leonardo. 1987. *Introducing Liberation Theology*. Tunbridge Wells.
- Ford, David E. (ed.). 1997. I utvalg. *The Modern Theologians*, 2. opplaga.
- Grenz, Stanley J. & Olson, Roger E. 1995 (1992). *20. århundrets teologi*. Oslo.

KRL2030 KUNST OG RELIGION

Studiepoeng 7,5

- Apostolos-Cappadona, Diane (red.). 1998. *Art, Creativity, and the Sacred*. New York: Continuum. **Pensum:** s. 3-7, 37-63, 64-79, 105-124, 164-178, 179-183, 219-235, 236-249.
- Bergmann, Sigurd. 2003. *I begynnelsen är bilden: en befriande bild-konst-kultur-teologi*. Stockholm: Proprius.
- Eggen, Renate Banschbach & Olav Hognestad (red.). 2000. *Kristusbilder: Kristustolkninger i litteratur, kirkekunst, musikk og film*. Trondheim: Tapir (Relieff nr.32). **Pensum:** s. 1-62, 139-188.
- Eggen, Renate Banschbach & Olav Hognestad (red.). 2000. *Tempel og katedral: Kunst og arkitektur som gudstroens speilbilde*. Trondheim: Tapir (Relieff nr. 41). **Pensum:** s. 23-104, 163-191.
- Ford, David. 1999. *Theology: A Very Short Introduction*. Oxford University Press.
- Gottfredsen, Lise. 1987. *Bildets Formspråk*. Oslo: Universitetsforlaget.
- *Kompendium til KRL2030*. 2004. Trondheim: Kompendieforlaget.
 - Bahn, Paul G. 1998. *Cambridge Illustrated History of Prehistoric Art*. kap. 4 ("Objects d'art") og 5 ("Art on rocks and walls") s. 83-141. Cambridge University Press.
 - McGuire, Meredith B. 1997. *Religion: The Social Context*. s. 1-22. Belmont: Wadsworth.
 - Panofsky, Erwin. 1983. *Billedkunst og billedtolkning*. Utdrag. Kjøbenhavn: Nyt Nordisk forlag Arnold Busck.
 - Soskice, Janet Martin. 1996. "Sight and Vision in Medieval Christian Thought" i Teresa Brennan & Martin Jay (eds.). 1996. *Vision in Context: Historical and Contemporary Perspectives on Sight*. s. 29-43. London/New York: Routledge.

- Winje, Geir. 2001. ”Religiøs kunst i undervisningen” i *Guddommelig skjønnhet: Kunst i religionene*. s. 262-274. Oslo: Universitetsforlaget.
- Ringbohm, Sixten. 1996. *Veta om konst: en presentation av konsthistoria och konstvetenskap*. Åbo: Åbo akademi.
- Winje, Geir. 2001. ”Buddhismen” i *Guddommelig skjønnhet: Kunst i religionene*. Oslo: Universitetsforlaget. **Pensum:** s. 49-66.

Samt en av følgende:

- Bergmann, Sigurd (ed.). 2005. *Architecture, Aesth/Ethics and Religion*. Frankfurt am Main/London: IKO-Verlag für interkulturelle Kommunikation.
- Gorringe, Tim J. 2002. *A Theology of the Built Environment: Justice, Empowerment, Redemption*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hellemo, Geir. 1999. *Guds billedbok: Virkelighetsforståelse i religiøse tekster og bilder*. Oslo: Pax.
- Marsh, Clive & Gaye Ortiz (eds.). 1998. *Explorations in Theology and Film: Movies and Meaning*. Oxford: Blackwell Publishers.
- Pattison, George. 1998. *Art, Modernity, and Faith*. London: SCM.

KRL3010 VITENSKAPSTEORI OG TEORiarBEID

7,5 studiepoeng

- Davie, Heelas & Woodhead. 2003. *Predicting Religion. Christian, Secular and Alternative Futures*. Hampshire: Ashgate.
- Hervieu-Léger, Danièle. 2000. *Religion as a chain of memory*. Oxford: Polity Press.
- Kjørup, Søren. 1996. *Menneskevidenskaberne*. Roskilde: Roskilde universitetsforlag.
- Luckmann, Thomas. 2004. *Den usynlige religionen*. Trondheim: Tapir akademisk forlag.

Anbefalt tillegglitteratur KRL 3010:

For religionssosiologi:

- Beckford, James A. 2003. *Social Theory & Religion*. Cambridge University Press.
- Fenn, Richard K. (red.). 2003. *Sociology of Religion*. Oxford: Blackwell.
- Furseth, Inger & Repstad, Pål. 2003. *Innføring i religionssosiologi*. Oslo: Universitetsforlaget.
- McGuire, Meredith B. 2002. *Religion: The Social Context*. London: Wadsworth.
- Dobbelaere, Karel. 2002. *Secularization: An Analysis at Three Levels*. Bruxelles: P.I.E.- Peter Lang.
- Woodhead, Linda (red.). 2001. *Peter Berger and the Study of Religion*. London: Routledge.
- Berger, Peter L. 1997. *Religion, samfund og virkelighed*. Oslo: Vidarforlaget.

For religion i dag:

- Berger, Peter L. 1999. *The Desecularization of the World. Resurgent Religion and World Politics*. Grand Rapids (Mich.): Eerdmans.
- Casanova, José. 1994. *Public Religions in the Modern World*. London: Univ. of Chicago Press.
- Davie, Grace. 2000. *Religion in Modern Europe. A memory mutates*. Oxford University Press.
- Heelas, Paul & Woodhead, Linda. 2005. *The Spiritual Revolution: why religion is giving way to spirituality*. Blackwell.
- Woodhead, Fletcher, Kawanami & Smith. 2002. *Religions in the Modern World. Traditions and Transformations*. London: Routledge.

KRL3020 MATERIALE OG METODE

7,5 Studiepoeng

- Flick, Uwe. 2002. *An Introduction to Qualitative Research*. London: Sage.
- Karlsaune, G. Erik G. 2005. *I møte med religion i dag... Religions sosiologiske essay*. Trondheim: Tapir akademisk forlag.
- Kjeldstadli, Knut. 1999. *Fortida er ikke hva den en gang var*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Schütz, Alfred. 2001. *Den sociala världens fenomenologi*. Göteborg: Daidalos. (Parallell dansk utgave: Schutz, Alfred. 2005. *Hverdagslivets sociologi*. København: Hans Reitzel.)

Anbefalt tilleggslitteratur KRL 3020:

For visuelt materiale:

- Aspers, Patrik, & Fuehrer, Paul & Sverrisson, Árni. 2004. *Bild och samhälle. Visuell analys som vetenskaplig metod*. Lund: Studentlitteratur.
- Collier, J. Jr. & Collier, Malcolm. 1986 (eller senere). *Visual anthropology. Photography as a Research Method*. Albuquerque: Univ. of New Mexico Press.

For kvalitativt materiale:

- Bauer, Martin W. & Gaskell, G. 2000. *Qualitative Researching with Text, Image and Sound*. London: Sage.
- Kvale, Steinar. 1996. *InterViews. An Introduction to Qualitative Research Interviewing*. London: Sage. [Da. forkortet utgave. 1997. *Interview: en introduktion til det kvalitative forskningsinterview*. Kbnhvn: Reitzel]
- Ryen, Anne. 2002. *Det kvalitative intervjuet. Fra vitenskapsteori til feltarbeid*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Svennevig, Jan. 2003 (eller senere). *Språklig samhandling. Innføring i kommunikasjonsteori og diskursanalyse*. Oslo: Cappelen akademisk forlag.

For kvantitativt materiale:

- Holme, Idar Magne & Solvang, Bent Krohn. 2003. *Metodevalg og metodebruk*. Oslo: Tano.
- Johannesesen, Asbjørn. 2003. *Introduksjon til SPSS*. Oslo: Abtakt forlag.

Eksempler på empirisk religions- og kirkeforskning:

- Karlsaune, G. Erik Gullikstad. 1996. *Pilegrimen*. Trondheim: Tapir akademisk forlag (Relieff nr. 38).
- Winsnes, Ole Gunnar (red.) (årlige utgivelser fra 1996). *Tallenes tale [årstall]. Perspektiver på statistikk og kirke*. (Serie: KIFO Rapport). Trondheim: Tapir akademisk forlag.

For internett:

- Mann, Chris & Stewart, Fiona 2002. *Internet Communication and Qualitative Research. A handbook for researching online*. London: Sage Publications.
- Miller, David & Slater, Don. 2001. *The Internet. An Ethnographic Approach*. Oxford: Berg. [Boka har også et kapittel med fokus på religion].

KRL3030 DET NYE TESTAMENTE OG DETS OMVERDEN

Studiepoeng 15

A. NYTESTAMENTLIGE TEKSTER PÅ GRESK:

Matt 5–7
Mark 1–4; 13–16
Luk 1–2
Joh 1–6; 15–16
Apg 1–2; 15; 17
Rom 1–8
1. Kor 11–15
1. Pet 2,11–3,22
Åp 12–13; 17

Tekstutgaver

- Aland, K. (m.fl.) (ed.). 1975 (og senere). *The Greek New Testament*. Münster: United Bible Societies.
- Nestle, E. & Aland, K. & B. (ed.). 1979 (og senere). *Novum Testamentum Graece*. Stuttgart: Deutsche Bibelstiftung.

B. ANBEFALTE VITENSKAPELIGE KOMMENTARER TIL ARBEID MED NYTESTAMENTLIGE TEKSTER:

Matteusevangeliet:

- Müller, M. 2000. *Kommentar til Matthæusevangeliet*. (Del av *Dansk kommentar til Det nye Testamente* (DKNT) 3).
- Fornberg, T. 1989-99. *Matteusevangeliet*. Stockholm: EFS-förlaget (KNT 1A-1B).

Markusevangeliet:

- Hooker, M. D. 1991. *A Commentary on the Gospel According to St. Mark*. London: A. & C. Black (BNTC).
- Pilgaard, Aa. 1988. *Kommentar til Markusevangeliet*. Århus: Århus Universitetsforlag.

Lukasevangeliet:

- Fitzmyer, J. 1981-85. *The Gospel According to Luke I-IX/X-XXIV*. Garden City: Doubleday (AncB 28-28A).
- Marshall, I. H. 1978. *The Gospel of Luke*. Exeter: Paternoster Press (NIGTC).

Johannesevangeliet:

- Kieffer, R. 1987-8. *Johannesevangeliet 1-10/11-21*. Uppsala: EFS-förlaget (KNT 4A-4B).
- Barrett, C. K. 1978. *The Gospel According to St. John*. London: SPCK.

Apostlenes gjerninger:

- Larsson, E. 1983-1996. *Apostlagärningarna*. Stockholm: EFS-förlaget (KNT 5A-5C).

Romerbrevet:

- Jervell, J. 1973. *Gud og hans fiender: Forsøk på å tolke Romerbrevet*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Fitzmyer, J. 1993. *Romans*. New York: Doubleday (AncB 33).

1. Korinterbrev:

- Fee, G. D. 1987. *The First Epistle to the Corinthians*. Grand Rapids: Eerdmans (NIC).

1. Petersbrev:

- Olsson, B. 1982. *Första Petrusbrevet*. Stockholm: EFS-förlaget (KNT 17).

Åpenbaringen

- Mounce, R. H. 1997. *The Book of Revelation*. rev. ed. Grand Rapids: Eerdmans (NIC).

Kommentarserier til Det nye testamente

AncB	<i>Anchor Bible</i>
BNTC	<i>lack's New Testament Commentaries</i>
CGTC	<i>Cambridge Greek Testament Commentaries</i>
DKNT	<i>Dansk kommentar til Det nye Testamente</i>
EKK	<i>Evangelisch-katholischer Kommentar zum Neuen Testament</i>
Hermeneia	<i>Hermeneia. A Critical and Historical Commentary on the Bible</i>
HNT	<i>Handbuch zum Neuen Testament</i>
HThK	<i>Herders theologischer Kommentar zum Neuen Testament</i>
ICC	<i>International Critical Commentary</i>
KEK	<i>Kritisch-Exegetischer Kommentar über das Neue Testament</i>
KNT(U)	<i>Kommentar till Nya Testamentet. Uppsala</i>
NIC	<i>New International Commentary on the New Testament (= New London Commentary on the New Testament)</i>
NIGTC	<i>New International Greek Testament Commentary</i>
ThHK	<i>Theologischer Handkommentar zum Neuen Testament</i>
TNT	<i>Tolkning av Nya Testamentet</i>
WBC	<i>World Biblical Commentary</i>

C. GAMMELTESTAMENTLIGE TEKSTER OG TEKSTER FRA BIBELENS OMVERDEN I OVERSETTELSE:

GT:

5. Mosebok 16
Daniel

Gtl. apokryfer:

1. Makkabeerbok 1–6
Sirak 24; 44–50
Jeremias brev

Pseudepigrapher:

Salomos salmer 2; 17
1. Henok 37–71
4. Esra 7; 11–13

Qumrantekster:

1QS, Menighetsregelen
1Qsa, Den messianske regel
1QpHab, Habbakukkommentaren

Apostoliske fedre:

Didache

Ntl. apokryfer:

Thomasevangeliet
Petersevangeliet
Rabbinsk litteratur:
Pirqe Abot 1–3

Tekstutgaver:

- Baasland, E. & Hvalvik, R. 1984. *De apostoliske fedre: i norsk oversettelse med innledninger og noter*. Oslo: Luther Forlag.
- Borgen, P. 1989. *Det nye testaments omverden. Tekster i oversettelse med innledninger*. Trondheim: Tapir Akademisk Forlag (Relieff 2).
- *Det gamle testaments apokryfiske bøker - de deuterokanoniske bøker*. 1989. Det Norske Bibelselskap.
- Ejrønæs, B. & Lemche, N. P. & Müller, M. (red.). 1998. *Dødehavsskrifterne og de antikke kilder*

om essæerne i ny oversættelse. Frederiksberg: Anis.

- Hammershaimb, E. & Bugge, A. (red.). 1953-1976. *De gammeltestamentlige pseudepigrapher i oversættelse*. København: Gad.
- Thomassen, E. & Moxnes, H. (red.). 2001. *Apokryfe evangelier*. Oslo: De norske bokklubbene (Verdens hellige skrifter).
- Vermes, G. (red.). 1997. *The complete Dead Sea Scrolls in English*. New York: Penguin Books.

Den nytestamentlige tids historie

- Pedersen, Sigfred (red.). 1994. *Den nytestamentlige tids historie* (Dansk kommentar til Det nye testamente 2). Aarhus: Aarhus Universitetsforlag.

Innledningsspørsmål til de enkelte skrifter

- Brown, R.E. 1997. *An Introduction to The New Testament*. New York: Doubleday.

Kan også leses i de anbefalte kommentarer (se under **B. Anbefalte vitenskapelige kommentarer til arbeid med nytestamentlige tekster**).

D. HJELPEMIDLER KRL 3030:

Synopse:

- Aland, K. 1976. *Synopsis Quattuor Evangeliorum* (13. utg. eller senere). Stuttgart: Deutsche Bibelanstalt Stuttgart.

Grammatikk:

- Leivestad, R. 1996. *Nytestamentlig gresk grammatikk*. Ny utgave ved Bjørn Helge Sandvei. Oslo: Universitetsforlaget.

Ordbøker:

- Bauer, W. & Aland, K. & B. 1988. *Griechisch-deutsches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der frühchristlichen Literatur*. (6. utg.). Berlin/New York: Walter de Gruyter.
Eng. utg.: Gingrich, W. & Danker, F. W. 1979. *A Greek-English Lexicon of the New Testament and other Early Christian Literature*. Chicago: University of Chicago Press.

Andre språklige hjelpemidler:

- Rogers, C. L. & C. L. 1998. *The New Linguistic and Exegetical Key to the Greek New Testament*. Grand Rapids: Zondervan.

Konkordanser:

- Schmoller, A. 1973. *Handkonkordanz zum griechischen Neuen Testament*. (7. utg. eller senere). Stuttgart, Deutsche Bibelstiftung.

Metode:

- Synnes, M. 1994. *Hvordan arbeide med nytestamentlige tekster. Innføring i bibelfaglig metode*. Oslo, MFs Litteraturtjeneste.

Oppslagsverker:

- Balz, H.R. & Schneider, G. (utg.). 1991-93. *Exegetical Dictionary of the New Testament (I-III)*. Grand Rapids: Eerdmans. Tysk utgave. 1980-83. *Exegetisches Wörterbuch zum Neuen Testament*. Stuttgart.
- Freedman, D. N. (ed.). 1992. *The Anchor Bible Dictionary* (6 bind). New York: Doubleday.
- Kittel, G. & Friedrich, H. (Hg.). 1964-1976. *Theological Dictionary of the New Testament (transl. by G.W. Bromiley) (I-X)*. Grand Rapids. Tysk utgave. 1933-1973. *Theologisches Wörterbuch zum Neuen Testament (I-IX)*. Stuttgart.
- Nielsen, E. & Noack, B. (red.). 1981-2. *Gads Danske Bibelleksikon (I-III)*. 2. utg. København: Gad.

KRL3040 TEOLOGI, ETIKK OG RELIGIONSFILOSOFI

Studiepoeng 15

Teologi

- D'Costa, Gavin. 1997. "Theology of Religions" i David F. Ford. *The Modern Theologians*. 2. opplaga. s. 626-44. Oxford.
- McGrath, Alister E. 1997. *Christian Theology: An Introduction*. 2. opplaga. Oxford.
- Moltmann, Jürgen. 1999. *Erfahrungen theologischen Denkens: Wege und Formen christlicher Theologie*. Gütersloh. (*Experiences in Theology: Ways and Forms of Christian Theology*. 2000. London: SCM).

Etik och religionsfilosofi

- Bexell, Göran & Carl-Henric Grenholm. 1997. *Teologisk etik: En introduktion*. Stockholm: Verbum.
- Peterson, Michael L. et alii. 1991. *Reason and Religious Belief: An Introduction to the Philosophy of Religion*. Oxford: Oxford University Press. (Svensk oversettelse *Förnuft och religiös tro*. 1997).

Anbefalt tilleggslitteratur KRL 3040:

- Bauman, Zygmunt. 1996. *Postmodern Ethics*. Oxford: Blackwell. (Svensk utgave *Postmodern etikk*. 1996. Göteborg).
- Benhabib, Seyla. 1992. *Situating the Self: Community and Postmodernism in Contemporary Ethics*. Cambridge: Polity Press. (*Autonomi och gemenskap: kommunikativ etik, feminism och postmodernism*. 1994. Göteborg: Daidalos).
- Bergmann, S. 1997. *Gud i funktion: en orientering i den kontextuella teologin*. Stockholm. (Engelsk oversettelse *God in Context: A Survey in Contextual Theology*. 2003. Aldershot: Ashgate).
- Jardins, Joseph R. Des. 1993. *Environmental Ethics*. Belmont, CA: Wadsworth Publishing Company.
- Johnson, E. A. 1992. *She Who Is: The Mystery of God in Feminist Theological Discourse*. N.Y.
- Thunberg, L. 2001. *Den gudomliga ekonomin: Fornkyrkliga perspektiv*. Skellefteå: Artos.
- Ware, T. 1995. *The Orthodox Way*. N.Y.

Utdrag fra Lov om universiteter og høyskoler (om fusk)

§42 nr.3

En student som har opptrådt slik som beskrevet i § 54 nr. 1 eller 2, kan ved vedtak av styret selv eller styrets klagenemnd, jf § 24 nr. 1, utestenges fra institusjonen og fratras retten til å gå opp til eksamen ved institusjoner under denne lov i inntil ett år. Departementet gir nærmere regler om informasjonsrutiner m.v.

§54 nr.1

Styret selv eller styrets klagenemnd, jf § 24 nr. 1, kan annullere eksamen eller prøve, eller godkjenning av kurs, hvis studenten

- a) ved hjelp av falskt vitnemål eller annen form for uredelig opptreden har skaffet seg adgang til å gå opp til vedkommende eksamen eller prøve, eller til å delta i vedkommende kurs, eller
- b) forsettlig eller grovt uaktsomt har fusket eller forsøkt å fuske ved avleggelsen av, eller forut for endelig sensur av, vedkommende eksamen eller prøve, eller under gjennomføringen av vedkommende kurs.

EKSAMENSDAGER studieåret 2005 - 2006

KRISTENDOMS-, RELIGIONS- OG LIVSSYNSKUNNSKAP

Bachelor

KRL1010 Bibelens litteraturhistorie og virkningshistorie *)	13.12	31.05
KRL1020 Kristen tro, kirke og kultur	15.12	02.06
KRL1030 Innføring i kristendommen		*)
KRL1110 Bibelens litteraturhistorie	13.12	31.05
KRL2010 Paulus - apostel i et flerkulturelt samfunn		*)
KRL2020 Å tolke Gud i dag		*)
KRL2110 Kunst og religion		*)

Master

KRL3010 Vitenskapsteori og teoriarbeid		*)
KRL3020 Material og metode		*)
KRL3030 Det nye testamente og dets omverden		*)
KRL3040 Teologi, etikk og religionsfilosofi		*)
KRL3110 Selvvalgt pensum		*)
KRL3900 Masteroppgave		*)

*) Institutt for arkeologi og religionsvitenskap kunngjør i løpet av semesteret frister for innlevering av hjemmeoppgaver.